

Vastagh Géza vázlata: Két székely favágó védekezik a támadó medve ellen.

rendelkezésünkre, mint Párisban s ez okból talán a tó- és nádas-csoportot, amely annyi vonzó részletet foglalt magában a vízi szárnyasok életéből, ki lehet terjeszteni és újabb madarakkal élénkebbé tenni. Szintügy tervbe van véve annak a kolosszális medvének a kiemelése is oly módon, hogy azt támadó helyzetbe állítjuk, amint két székely parasztvadászsal viaskodik. *Vastagh* Géza festőművész barátunk már el is készítette hozzá a vázlatot, amely valóban élethűen állítja szemünk elé azt a félelmesen szép jelenetet, amikor a két bátor ember baltával a kezében védi magát a borzalmas fenevad ellen. Az ily kompozíciónak képen valóban nagy hatása van. Kérdés azonban az, hogy a plasztikus valóságban miként fog hatni ez a csoport a nézőkre? mert tapasztalati tény az, hogy emberi alakok a panorámákban inkább rontják a hatást, mintsem hogy emelnék. Mindenesetre a kísérlet fogja eldönteni a végleges elhatározást ebben, mert hiszen ez a medve, melyet *Wass Jenő* gróf engedett át e célra, magában véve is oly imponáló alak, hogy ahhoz foghatót ritkán látunk.

A többi csoport (a hiuzok, muflonok, a vadkan, melyet farkasok támadnak meg stb. stb.) épen úgy lesz elrendezve, amint volt Párisban és mint ott, itt is az egésznek főalakja lesz az a hatalmas szarvas, melyet *Esterházy Mihály* gróf máramarosmegyei birtokáról küldött a kiállítás céljaira. —

A vadászati panoráma keretét fogja képezni az a rendkívül becses agancs gyűjtemény, mely leginkább csak főuraink kiváló trofeáiból került és Párisban is oly sok csodálkozóra talált. Annyi és oly meglepően szép példány van azok között, hogy ezekhez hasonlót egyik ország sem tudott kiállítani.

Mindezek a trofeák között kiválik négy vadkanfej; ezeknek becsét nagyban emeli az, hogy *felsége* a

király tulajdonát képezik; Ő *Felsége* saját vadász-zsákmányai ezek. Legmagasabb elhatározása folytán ezek itt Budapesten is ki lesznek újból állítva, hogy az egész nagy gyűjteménynek kerete teljes legyen.

A vadászati kiállítás mellett lesz az erdészeti, a mely Párisban szakszerűségével, csinos és tanulságos berendezésével, de azonfelül megfelelő dekoratív külsejével rendkívül vonzó erőt gyakorolt a közönségre és igen sikerült módon tanuskodott erdészetünk és erdészeti szakoktatásunk előhaladottságáról, amit földmívelési kormányunk dicséretére, még elleneink és szomszédaink is elismerni kénytelenek voltak.

A vadászati, illetve erdészeti kiállítás mellett, külön nagy terebben lesz *Herman Ottó* gyűjteményeinek bemutatása, melyeknek érdekessége és becse általában ismeretes és Párisban is felűnést keltett.

A magyar közönség bizonyára hálás lesz érte, hogy a népszerű minister ismét ilyen nagyszabású látványosságokban, tanulságos kiállításokban részesíti.

Az apróvad befogása s kamarákban való átteleltetése.

(Folytatás.)

A sövény- vagy gyalogháló. Ez a legközönségesebb, legismertebb neme a fogoly befogására használt hálónak, melyet minta, avagy utbaigazító magyarázat után akármelyik falusi kötélgyártó képes elkészíteni, de bárki is, a ki ért a hálókötés igen könnyű mesterségéhez.

Egyébiránt ezt a hálót a külföldi hálógyárak készen s aránylag olcsó pénzen szállítják különféle megrendelt hosszúságban. Közönséges hossza egyébiránt 12—20, illetőleg 30—40 méter, de megrendelésre sokkal hosszabbak is készíttetnek; átlagos magasságuk azonban sohasem több 35 cm.-nél. A háló három rétegből áll, a két külső réteg erősebb fonalakkból készül 10 cm. átmérőjű szemekkel, melyek közé a finomabb fonalból készült, 3—4 cm. szemekre kötött belső háló van *lazán* helyezve. Fölállításkor az egész háló egymástól 2—2 méternyire a földre szúrt, 1—2 cm. vastag s mintegy 40 cm. magas botokra erősíttetik, illetve kifeszíttetik. A fölállítás sohasem falszerűen egyenes vonalban, hanem zeg-zugosan lesz felállítva s természetesen, minél hosszabb ily háló áll rendelkezésünkre, annál biztosabb a siker — s mivel

használatánál főfeltétel a sűrű növényzet, ennél fogva csak nyáron és ősz elejével (addig, a míg a kukoricza lábon áll) használható. Lehet különben mindenütt használni ott, a hol a fogolynak búvóhelye van: takarmányföldeken, bozótokban, általában oly fedett területeken, ahol a fogoly szaladni tud — és pedig legsikeresebben meleg napokon az esti, avagy reggeli órákban és kivált eső után, midőn a kissé elhűvösült időben a foglyok igen futósak s inkább lábon, mint szárnyon törekednek a hajtók előtt előre menekülni, míg nagy meleggel, rövid futás után már felkelnek, még mielőtt a hálókhoz értek volna, vagy épen meglapulnak a hajtók előtt s azok közvetlen közeléből keledeznek s nincs rá eset, hogy a kukoriczán végigszaladnának. — Legalkalmasabb a hálót kétségkívül a kukoriczában felállítani fogás végett — és pedig kb. 130—140 lépésnyire attól a végétől, ahonnan a hajtást kezdjük, melylyel egyidőben — ha igen hosszú a kukoricza, — annak ellenkező végétől a háló felé ellenhajtást is tehetünk, föltéve, ha a foglyok jól futnak és nem rebbenősek, — sőt a szomszédos kisebb kukoriczásokból is ebbe a táblába hajthatjuk a foglyokat, ha ügyes, dolgukat jól értő hajtók állnak rendelkezésünkre. Természetesen — mint a hálózásnál általában, a hajtásnak úgyszólván csigatempóban kell történni, azért a hajtó-vonalnak a lehető leglassabban szabad csak előre nyomulni, nehogy a futó foglyok a gyors előreszorítás folytán a futásban kifáradva felrebbenjenek. Tanácsos ezenkívül időről-időre néhány perczre a hajtóknak megállapodni és hajtás közben itt-ott egy-egy gyenge köhintést, tapsolást hallatni, vagy halk beszélgetéssel nyomulni előre, minek hallatára a foglyok egy-egy jó sort futnak, mikor pedig neszt nem hallanak, meg-megállanak és azután ismét nekilódulnak, ha a zaj megújul — s így jutnak el lassacskán a háléhoz, a mit rendesen erősebb beszélgetéssel: tük-tükköléssel szoktak jelezni s aközben nekifurakodnak s minden módon át akarnak jutni az akadályon, míg végre belekeverednek a háló-hurokba s foglyul esnek egytől-egyig, mert a háléhoz érve, eszükbe sem jut a felrepülés, avagy az alacsony akadály felett való átsiklás, hanem csak furakodnak örült igyekezettel, míg végre mozdulni is képtelenek a huroktól s annyira bebogozzák magukat, hogy csak nagy ügygyel-bajjal lehet őket azután kibontani, — ép azért igen óvatosan kell velük elbánni, nehogy kiszédéskor megsérüljenek. — A gyalog-hálót lehet burgonya és répa-földeken is föl-

állítani, valamint csendesekben is sikerrel alkalmazhatjuk, csak főfeltétel a szélszélcsendes idő.

Hó-vagy fedelés-háló. Ez sűrű hurokzatú, középvastagságú czérnából készült négyszögletes háló-kalitka, mindenik oldalán egy-egy, vagy ha nagyobb a háló: két-két csapóajtóval, melyek befelé nyílnak, tehát a háló alá igen, de ki nem bocsátják a foglyokat. — E hálók többnyire 50 cm. magas oldalfalakkal készülnek; térfogatuk $1\frac{1}{2}$ —2 □ méter; fedelüket szintén sűrű hálófórat képezi. Az oldalfalak, vagyis a háló négy sarká, felállításkor vas- vagy vasképző pálczákkal erősen ki-

lesz feszítve s hogy e pálczák erősen tartják az egész hálókalkitkát: a földbe veretnek. — E hálóval télen, hóállás alkalmával szokás fogni és pedig vagy reggel, vagy este, de mindig csendes, szélmentes időben. Ha a foglyok a fázánatetőkre járnak, ott állítjuk föl, de felállíthatjuk bárhol oly helyeken, a hol czélszerűnek mutatkozik. A fogásra kiszemelt helyet azonban előbb elő kell készíteni (még a fázánatetőket is e célra), a hótól meg kell tisztítani a helyet jó darabon, úgy, hogy a fekete föld lássék; azután pedig utakat lapátolunk a hóban, a melyek a fogóhelyhez vezessenek. Ezen mellőzhetlen előkészítés után pelyvát szórunk ki a foglyok odacsalogatása végett, majd fölállítjuk a hálót és szemes életet (főként búzát) szórunk alája, azonban egyelőre a csapóajtókat fogásra nem állítjuk be, csak akkor, ha a foglyok már megszokták a helyet s a nyitva hagyott ajtócskákon egész bizalmasan ki s be járogatnak. Ha ez a körülmény beáll, semmi sem áll utjában többé szándékunk kivételének s rövid idő alatt — ha sok a fogoly — a környék összes foglyait befoghatjuk a hálódúc segélyével, mert a hova egy fogoly-csapat odaszokik, követi azt a többi csapat is. A hol egy kis barnás helyet. feketeséget látnak a hómezőkön, megoda valamennyi és sokszor 4—5 csapat fogoly is összesereglik ugyanazon etető helyen. Körülveszik a dúcot, dugdosák be fejüket a hálószemeken s úgy rohannak bele a fölfedezett csapóajtócskákon, hogy majd összetörök magukat a szegény pára jószágok.

A leírtakon kívül van még egyéb módja is a foglyok betogásának fa-dúccokkal, terítő-hálókkal sat., de ezek ma már oly elévült, különben is czélszerűség tekintetéből sok kifogás alá eső mesterkedések, hogy foglalkozni velök alig érdemes.

A befogás módjait így ismertetvén, a jövő alkalommal a befogott szárnyas vad kiteleltetésére fogok térni.

(Folytatása következik.)

TUDÓSÍTÁSOK.

T. Szerkesztőség! A napilapokból elég alkalmunk van nap-nap mellett a farkasok újabb és újabb garázdálkodásáról értesülni. Nemcsak vadban, hanem sajnos, emberben is óriási kárt okoznak; de mi lesz majd a nyáron? Számuk 3—4-szer akkora lesz mint most és a marha-állományban százazrekre menő károkat fognak okozni. Ez ellen a támadás ellen a szegény földműves egészen tehetetlen, még akkor is, ha a vadászok a legnagyobb erőfeszítéssel irtásukhoz látnak, mert a farkas csak a leg-ritkább esetekben kerül puska elé s még mielőtt a hajtás megkezdődött volna, már kimenekült. Egyedüli mód a farkast biztosan és sikeresen irtani, a strichninnel való mérgezés, a melyet most az állam igen könnyen keresztül vihet, lévén neki az államosított állatorvosokban egy oly szakavatott közege, mely az ország minden részében működik. Szerény nézetem szerint minden oly esetben, a mikor a felsőbb hatóság farkas fellépéséről értesül, a mérgezés *azonnal* hivatalból eszközözendő. Ilyformán a siker el nem maradhat, mert ha a farkas talán az egyik község határából elvándorol — a mi szokása — egy másik helyen biztosan mérgezett dögre akad és elpusztul. A költségeket az államnak kellene viselnie, mert ezt a szegény községbeli lakosok viselni vonakodnának, lévén egy újabb teherről szó. Hogyan kell az állatot megmérgezni, ez oly ismeretes dolog, hogy ezt itt kifejtetni fölösleges, csak